

15. tétel

Határozza meg a piac fogalmát! Sorolja fel elemeit és működését! Beszéljen a keresletről és a kínálatról! Mutassa be az ár meghatározó szerepét! Jellemezze a piac egyensúlyi állapotát és az attól eltérő helyzeteket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A piac fogalma és elemei
- A piac működése
- A kereslet fogalma
- A kínálat fogalma
- Az árkereslet legfontosabb befolyásoló tényezői
- Eltérő helyzetek (túlermelés, hiány)

A piac fogalma: mindig egy adott áru cseréjének, adásvételének a színtere, ahol a termék vagy a szolgáltatás iránt érdeklődők és az azokat eladásra kínálók találkoznak.

Szereplői:

Vevő: azért jelenik meg a piacon, hogy javakat és szolgáltatásokat vásároljon szükségletei kielégítésére.

Eladó: azért jelenik meg a piacon, hogy többletét eladja.

Piaci csere tárgya: az áru, ami lehet termék vagy szolgáltatás. A piaci csere tárgya lehet bármi, amit valaki hajlandó eladni, amit más hasznosnak talál és ezért hajlandó fizetni.

Kereslet: egy termék piaci kereslete azt fejezi ki, hogy az összes vásárló különböző lehetséges piaci árak mellett mennyit akar és képes együtt megvásárolni.

Kínálat: egy termék piaci kínálata azt fejezi ki, hogy az összes termelő különböző lehetséges piaci ár mellett mennyit akar és képes együttesen eladásra termelni az adott termékből.

Az ár meghatározó szerepe: Az árak legfontosabb szerepe a kereslet és kínálat összehangolása, és a piaci egyensúly megteremtése. A kereslet és kínálat kölcsönhatásának és az árakon keresztül megvalósuló egyensúly elméletét Marshall dolgozta ki. (Marshall, 1890) Fontos funkciója az áraknak a piaci információk közvetítése, a szükségleti javak közötti relatív értékek meghatározása, az érték-standardok rögzítése.

Piaci egyensúly: Ha a keresleti és a kínálati függvényt közös koordináta rendszerben ábrázoljuk, akkor az ábrát Marshall keresztnek nevezzük. Piaci egyensúly esetén az adott ár mellett nincsen felesleges (eladatlan) termékmennyiség, viszont nincsen kielégítetlen kereslet sem.

Egyensúlyi ár: az a kitüntetett piaci ár, amely mellett a termék kereslete és kínálata éppen megegyezik.

Piaci ár: valamely termék piacon érvényesülő tényleges ára, amely az eladók és vevők viszonyától függően változik.

A piac 3 állapota:

1. **Túlkéréslet:** akkor jelentkezik, ha a piaci ár kisebb, mint az egyensúlyi ár, így az adott ár mellett a kereslet mennyisége meghaladja az eladásra kínált mennyiséget.
2. **Túlkínálat:** akkor jelentkezik, ha a piaci ár magasabb, mint az egyensúlyi ár és ezért az adott ár mellett a felkínált mennyiség meghaladja a keresett mennyiséget.
3. **Egyensúly:** amikor a kereslet és a kínálat megegyezik.

Piaci verseny

A piaci szereplők állandó versenyben állnak mindazokkal, akik ugyanazt a terméket kínálják eladásra. A piaci verseny két szélsőséges formája a tökéletes verseny és a monopólium, de átmeneti piaci helyzetek is lehetségesek (oligopólium, monopolisztikus verseny).